

Zonder bloedstorting is er geen vergeving

“En met bloed wordt bijna alles in de wet gereinigd, en zonder bloedstorting is er geen vergeving” (Hebreeën 9:22)

Met de tekst uit de brief aan de Hebreeën waarin gezegd wordt dat er “zonder bloedstorting geen vergeving is” hebben velen moeite. Want door deze tekst wordt de indruk gewekt dat de Schepper “bloed wil zien”. “Alleen wanneer er bloed vloeit is vergeving mogelijk” is de conclusie die de meeste christenen uit dit Bijbelwoord trekken. Zij beweren dat de Schepper zonden alleen maar kan vergeven indien er een doodvonnis is voltrokken en een offer is gebracht. Om vergeving mogelijk te maken moet een onschuldig dier of een onschuldig mens met zijn leven betalen.

Vergeving en betaling zijn tegenpolen

Uit de Bijbel blijkt echter, dat deze opvatting van Hebreeën 9:22 onmogelijk juist kan zijn. Want vergeving en betaling zijn elkaars tegenpolen. De Here heeft tegen Zijn discipelen gezegd:

“Past op uzelf. Als uw broeder zondigt, bestraf hem; en als hij berouw heeft, vergeef hem. En als hij zevenmaal per dag tegen u zondigt en zevenmaal tot u terugkeert en zegt: Ik heb berouw, zult u hem vergeven” (Lukas 17:3-4).

Bij een andere gelegenheid gaf Hij antwoord op de vraag: “Hoe vaak zal mijn broeder tegen mij zondigen en ik hem vergeven?”. Zijn antwoord luidde: “Ik zeg je, niet zevenmaal, maar tot zeventig maal zeven” (Mattheüs 18:22).

Met de gelijkenis die de Here vervolgens vertelde, liet Hij zien dat vergeving inhoudt dat God “de hele schuld kwijtscheldt” en “Zich erbarmt” (Mattheüs 18:21-35). Wanneer een schuld is betaald, dan is er van een schuld geen sprake meer. Er valt dan niets meer te vergeven. Vergeven wil juist zeggen dat men *afziet* van het eisen van betaling, zich erbarmt over de schuldenaar, niets van hem verlangt en hem laat heengaan in vrijheid (Mattheüs 18:17)!

Wat betekent bloedstorting?

Voor bloedstorting gebruikt de Hebreeënschrijver het Griekse woord *haimatekchusia*. De letterlijke betekenis van dat woord is: “uitgieting (of uitstorting) van bloed”. Wat we hieronder moeten verstaan zal moeten

blijken uit het tekstverband, want de term *haimatekchusia* komt binnen het Nieuwe Testament alleen maar in Hebreeën 9:22 voor.

Volgens de gangbare opvatting van deze Bijbeltekst moeten we bij *haimatekchusia* aan de slachting van een zondoffer denken. Bloedstorting zou een aanduiding zijn van het vergieten van bloed, d.w.z. het doden van het offerdier. Wanneer er een dier wordt geslacht, dan wordt het bloed van dat dier “vergoten”, zo luidt de redenering. Uit Hebreeën 9:22 zou blijken dat een onschuldige moet worden geslacht om vergeving van zonden tot stand te brengen.

Uit het tekstverband in Hebreeën 9 blijkt echter, dat deze verklaring van het begrip “bloedstorting” niet juist is. De schrijver spreekt namelijk niet over het *doden* van de offerdieren, maar over de handelingen die de priesters in Israël met het offerbloed verrichtten *nadat* het dier geslacht was.

Wat de priesters in Israël deden

In de tabernakel en de latere tempel had het offerbloed een aantal belangrijke functies. De schrijver van het Bijbelboek Hebreeën somt deze functies in zijn brief op:

1. De hogepriester ging “eenmaal in het jaar, in de tweede tabernakel” (d.w.z. het Heilige der heiligen) “niet zonder bloed, dat hij offerde voor zichzelf en voor de afdwalingen van het volk” (Hebreeën 9:7). Met dat bloed moest hij het volgende doen:

“Dan zal hij een deel van het bloed van de stier [de stier die hij voor zichzelf had geslacht] nemen en dat met zijn vinger *sprenkelen* op het verzoendeksel, aan de voorzijde; en vóór het verzoendeksel zal hij zevenmaal dat bloed met zijn vinger *sprenkelen*” (Leviticus 16:14).

“Dan zal hij... zijn bloed [d.w.z. het bloed van de bok die voor het volk was geslacht] naar binnen, achter het voorhangsel brengen, en met dat bloed doen, zoals hij met het bloed van de stier gedaan heeft: hij zal het op het verzoendeksel en vóór het verzoendeksel *sprenkelen*” (Leviticus 16:15).

De hogepriester ging “elk jaar in, in het heiligdom met vreemd bloed” (Hebreeën 9:25). “Vreemd bloed” heeft betrekking op het feit, dat het niet zijn eigen bloed was, maar het bloed van een stier en een bok.

2. “Het bloed van bokken en stieren... (werd) *gesprenkeld* op de onheiligen” [dat wil zeggen: op onheilige mensen] om hen te heiligen en te reinigen (Hebreeën 9:13) “Mozes... nam het bloed van de kalveren met water en scharlaken wol en hysop en *besprenkelde* zowel het boek zelf als het hele volk” (Hebreeën 9:19)

3. Offerbloed werd niet alleen gebruikt om mensen, maar ook om het aardse heiligdom en alle voorwerpen voor de eredienst te heiligen en te reinigen. Want de schrijver merkt over Mozes op: “En evenzo *besprenkelde* hij zowel de tabernakel als alle vaten van de dienst met bloed” (Hebreeën 9:21).

Bloedstorting volgens de wet

Bij het “uitgieten” of “uitstorten” van bloed kan men aan verschillende zaken denken:

a. De dood van het offerdier, waarbij bloed het lichaam van het slachtoffer verlaat, of:

b. Het “uitgieten”, “uitstorten” of “sprenkelen” van offerbloed over een voorwerp of een persoon waarop dit bloed moet worden aangebracht.

In de gangbare opvatting van Hebreeën 9:22 denkt men aan het eerste, maar uit het tekstverband blijkt dat de schrijver doelde op het laatste. Volgens de Mozaïsche wet moest er bloed worden aangebracht op voorwerpen en personen om de tekortkomingen van die voorwerpen en personen weg te nemen. Dat is de betekenis van de uitspraak: “En met bloed wordt bijna alles naar de wet gereinigd, en zonder bloedstorting is er geen vergeving”. Het bloed werd aangebracht door middel van besprenkeling (zie boven), door bestrijken (van de horens van een altaar) of door uitgieten (aan de voet van een altaar, zie b.v. Leviticus 4:25,30,34; 5:9, 8:15, 9:9). Besprenkeling kan worden beschouwd als een vorm van uitgieten, want de priester doopte hierbij zijn vinger in een schaal met bloed om dit vervolgens rijkelijk te spatten op het voorwerp dat geheiligd of gereinigd moest worden.

Uit het tekstverband in de Hebreeënbrief blijkt dat de uitspraak “zonder bloedstorting is er geen vergeving” iets anders betekent dan men er gewoonlijk onder verstaat. Het betekent niet:

“God kan zonde alleen maar vergeven wanneer er een onschuldige plaatsvervangend is gedood”,

maar het betekent:

“Van zonden, d.w.z. van tekortkomingen, onreinheden en doelmissingen, kunnen mensen (en de voorwerpen en gebouwen die zij gebruiken om God te dienen) alleen maar worden bevrijd doordat er bloed over hen wordt uitgegoten”.

Het aanbrengen van het bloed beeldde uit dat de Israëlieten (en hun eredienst) deel kregen aan een leven dat de dood was doorgegaan. De werkelijkheid die achter het symbool schuil ging was de “besprenkeling met het bloed van de Messias” waarover in Hebr. 9:14, Hebr. 10:19-22, Hebr. 12:24 en 1 Petrus 1:2 wordt gesproken. De reiniging waar de typen en schaduwen in de wet naar verwezen is geen reiniging van het vlees, dat wil zeggen: van het lichaam, maar een reiniging van het geweten (Hebr. 9:14) en van het hart (Hebr. 10:22). De Opgestane Messias legt Zijn eigen leven in de mensen die Hem toebehoren. Door dat leven worden zulke mensen van zonde bevrijd. Alleen een eredienst waarin de levende Christus werkzaam is, kan God behagen.

God heeft van Zijn schepselen niets nodig

De HERE wil niet met bloed worden *betaald*, integendeel: Hij *geeft* het bloed aan zondige mensen zodat die mensen geheiligd en gereinigd worden en tot Hem kunnen naderen:

“Want de ziel van het vlees is in het bloed en *Ik heb het u op het altaar gegeven* om verzoening (Hebr. bedekking) over uw zielen te doen, want het bloed bewerkt verzoening (Hebr. bedekking) door middel van de ziel” (Leviticus 17:11)

Betaling zou met vergeving in tegenspraak zijn, maar “bloedstorting” en vergeving zijn één, want God heeft het bloed dat reinigt zelf gegeven. Hij eist van Zijn schepselen niets, want Hij “woont niet in met handen gemaakte tempels en wordt ook niet door mensenhanden verzorgd alsof Hij iets nodig heeft, daar Hijzelf aan allen leven en adem en *alles geeft*” (Handelingen 17:24-25).

De gangbare uitleg van Hebrëeën 9:22 heeft de ogen van velen verblind. De God en Vader van onze Heer Jezus Christus zou een veeleisende machthebber zijn, die offer en vrijspraak nauwlettend tegen elkaar afweegt. In werkelijkheid is Hij de "Onderhouder (Gr. Heiland, of Redder) van alle mensen" (1 Timotheüs 4:10) die in heel de schepping vrede zal maken door het bloed van het kruis (Kolossenzen 1:20).